

Idékatalog

Vild med natur

GUIDE TIL MERE
BIODIVERSITET I JERES AFDELING

Indhold

Trin-for-trin	4
Stien til biodiversitet i din afdeling	4
Bevar veterantræer	5
Plant nye træer/ etablering af skov.	6
Kvashegn	7
Etablering af blomstereng	8
Kvasbunke	9
Fra græs til naturgræs.	10
Store sten.	11
Giv plads til vand	12
Spis biodiversiteten	13
Gør taget grønt	14
Insekthoteller	15

Hvad er biodiversitet?

Biodiversitet er den rige variation af livsformer på jorden, og udgør grundlaget for sunde økosystemer og menneskers trivsel.

I takt med at menneskelig aktivitet forandrer landskaber, klima og levesteder, er biodiversiteten under pres som aldrig før.

Tab af arter, ensformige landskaber og forringede økosystemer truer ikke blot naturens skønhed og kompleksitet, men også de livsnødvendige funktioner, som naturen leverer. Derfor skal vi forsøge at vende naturens tilbagegang ved at give plads til naturen og lære at leve side om side med den.

Fællesarealer og de små lommer af natur i vores boligområder rummer et stort potentiale for at skabe levesteder for planter, insekter, fugle og dyr – og samtidig styrke trivslen og fællesskabet for beboerne i afdelingen.

Stien til biodiversitet i afdelingen

Følg trinene for at komme videre med projektet i jeres afdeling.

Bevar veterantræer

Effekt på biodiversitet

FLORA

De gamle træer har mange mikrohabitater – fx hulrum, barkrevner mm, som gør dem særligt værdifulde for naturen. Levested for forskellige svampe, laver, mosser og klatreplanter.

INSEKTER

Kan huse hundredvis af arter særligt biller og bier.

FUGLE OG PATTEDYR

Gode redetræer for fugle og levesteder for flagermus, spætter, ugler, egern mfl.

ØKOSYSTEM

Fungerer som små økosystemer.

HVORDAN

Gamle og døde træer bevares, hvis der ikke er risiko for personskaade.

HVORNÅR

Eksisterende træer - kræver ikke etablering. Jævnlig gennemgang af veterantræer for syge eller løse grene.

HVOR

Områder væk fra sti, vej og legepladser.

VEDLIGEHOLD

Fjerne syge eller løse grene, for at minimere risiko for personskaade. Intet fast interval – typisk efter løvfald.

SVÆRHEDSGRAD: 1-2

- 1 = Ingen vedligehold
- 2 = Driften vedligeholder
- 3 = Ekstern vedligehold

ØKONOMI

Etablering: 0 kr.

Drift: 0 kr.

Plant nye træer/ etablering af skov

Effekt på biodiversitet

FLORA

Øger den botaniske mangfoldighed. Forbedrer jordkvaliteten.

FUGLE OG PATTEDYR

Redetræer for fugle og andre pattedyr som egern mv. Træernes frø og agern er føde for fugle og pattedyr om vinteren. Skabe grønne korridorer som dyr kan bevæge sig igennem.

INSEKTER

Levested for insekter, som er et vigtigt led i fødekæden.

KLIMA

Optager Co₂ fra luften. Opsuger regnvand. Fuldvokset eksempel: birketræ optager 500l vand i døgnet. Regulerer mikroklimaet og beskytter mod ekstreme temperaturer, så flere arter kan trives.

HVORDAN

Plant nye træer hvis der er plads.

Plant 2 nye træer for hvert fældet træ.

HVORNÅR

Oktober - maj.

HVOR

Træerne kan placeres tæt som "skov" område, hvor beplantning imellem vokser vildt. Træer kan etableres som læ og skygge ved åbne opholdspladser. Eller som prydd langs vej, sti eller i plæner og bede.

Velegnet til både store og mindre arealer.

VEDLIGEHOOLD

Vanding i tørre perioder. Gødning 1 gang årligt - tidlig forår. Fjerne syge eller løse grene, for at minimere risiko for personskeade. Efter løvfald.

SVÆRHEDSGRAD: 2

- 1 = Ingen vedligehold
- 2 = Driften vedligeholder
- 3 = Ekstern vedligehold

ØKONOMI

Etablering: 3.000-10.000 kr. pr. træ inkl.

Etableringsomkostninger.

Varierer alt efter art og størrelse.

Drift: Øget timeforbrug til beskæring og gødning/vanding.

Kvashegn

Effekt på biodiversitet

INSEKTER

Levested for mange insekter og biller.

FUGLE OG PATTEDYR

Buffet af føde til fugle og redesteder. Ly og overvintringssted for mange små pattedyr som pindsvin, mus, padder og salamandre.

ØKOSYSTEM

Mikroorganismer og svampe trives og bidrager til nedbrydning og næringsstofomsætning.

KLIMA

Kulstoflager og reducerer CO₂ udledningen ved at forsinke nedbrydningen af organisk materiale. Undgår transport til affaldsstation og energiforbrug til kompostering.

HVORDAN

Naturhegn, etableret med stolper hvorimellem der fyldes større afklip fra træer, busk, hæk, så dette danner et hegn.

HVORNÅR

Efterår, efter løvfald.

HVOR

Kan etableres alle steder – men særligt velegnet som afgrænsning mellem fx plæne og vildt hegn, som afskærmning ved opholdspladser.

VEDLIGEHOLD

Minimal vedligehold, opfyldning med afklip, efterår.

SVÆRHEDSGRAD: 2

- 1 = Ingen vedligehold
- 2 = Driften vedligeholder
- 3 = Ekstern vedligehold

ØKONOMI

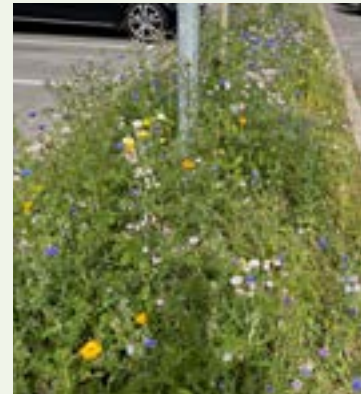
Etablering: 1.500 kr. pr. meter hegn.

Ikke trykimprægneret.

Drift: Lille besparelse på afhentning af afklip.

Etablering af blomstereng

Effekt på biodiversitet

FLORA

Giver større arts diversitet. Det er vigtigt at det er hjemmehørende arter.

INSEKTER

Vil tiltrække flere insektarter, bl.a. bier, svirefluer sommerfugle, biller.

FUGLE OG PATTEDYR

Flere insekter er føde for mange fugle og mindre pattedyr. Engen giver overvintringssteder for sommerfugle, mariehøns og edderkopper.

ØKOSYSTEM

Fremmer fødekæden: flere blomster – flere bestøvere – flere fugle og små pattedyr som er føde til rovfugle og flagremus. Mm

KLIMA

Forbedrer mikroklimaet tæt på jordoverfladen og giver mindre behov for gødning.

HVORDAN

Græs skal fjernes, der nedfræses sand, for at gøre arealet næringsfattigt, for at give de bedste vækstbetingelser. Herefter sås blomsterfrø fra hjemmehørende arter.

HVORNÅR

Tidligt forår/efterår.

HVOR

Kan etableres på alle græsflader - store og små. Samt i afgrænsede bede.

VEDLIGEHOLD

1 gang årligt - slås ned. Ca. pr. 1 november. Afrives ca. 1 marts, for at frigive frøstand, for naturlig efter såning.

SVÆRHEDSGRAD: 2-3

- 1 = Ingen vedligehold
- 2 = Driften vedligeholder
- 3 = Ekstern vedligehold

ØKONOMI

Etablering: Pris pr. M² 250 kr. Inkl. moms.

Ved intern drift - indkøb af slagleklipper - størrelse efter areal – ca. 7.000-20.000 kr. engangsbeløb + løbende vedligehold.

Ved ekstern drift – ca 20 kr. pr. kvm for slåning af større arealer.

Kvasbunke

Effekt på biodiversitet

INSEKTER

Levested for mange insekter og biller.

FUGLE OG PATTEDYR

Buffet af føde til fugle og redesteder. Ly og overvintringssted for mange små pattedyr som pindsvin, mus, padder og salamandre.

ØKOSYSTEM

Mikroorganismer og svampe trives og bidrager til nedbrydning og næringsstofomsætning.

KLIMA

Kulstoflager og reducerer CO₂ udledningen ved at forsinke nedbrydningen af organisk materiale. Undgår transport til affaldsstation og energiforbrug til kompostering.

HVORDAN

En bunke af afklip fra diverse træer, buske og hæk.

HVORNÅR

Efterår efter løvfald - evt forår ved hækklip.

HVOR

Etableres bedst i afsides områder, evt i forbindelse med skovbryn eller vildthejn.

VEDLIGEHOOLD

Minimalt vedligehold, opfyld med afklip.

SVÆRHEDSGRAD: 2

- 1 = Ingen vedligehold
- 2 = Driften vedligeholder
- 3 = Ekstern vedligehold

ØKONOMI

Etablering: 0 kr.

Drift: Besparelse på bortkørsel af afklip.

Fra græs til naturgræs

Effekt på biodiversitet

FLORA

Mange ældre plæner gemmer på stor diversitet af plantearter. Disse sættes fri ved at lade dem gro op, blomstre og sætte frø.

INSEKTER

Dette vil tiltrække flere insektarter til området som vil finde føde og levesteder i vegetationen, bl.a. bier, svirefluer og sommerfugle.

FUGLE OG PATTEDYR

Flere insekter er føde for mange fugle og det lange græs er gemmested for mindre dyr.

ØKOSYSTEM

Fremmer fødekæden: flere blomster – flere bestøvere – flere fugle og små pattedyr som er føde til rovfugle og flagremus.

KLIMA

Forbedrer mikroklimaet tæt på jordoverfladen.

HVORDAN

Lad græsset gro i områder - evt mosaikslåning eller større arealer.

HVORNÅR

Året rundt.

HVOR

Kan etableres på alle græsflader - store og små.

VEDLIGEHOLD

1 gang årligt - slås ned og afrives
fra 1. november – 1. marts.

SVÆRHEDSGRAD: 2-3

1 = Ingen vedligehold
2 = Driften vedligeholder
3 = Ekstern vedligehold

ØKONOMI

Intern drift - indkøb af slagleklipper - størrelse efter areal - ca 7.000- 20.000 kr engangsbeløb + løbende vedligehold.

Ekstern drift – ca. 20 kr. pr. kvm for slåning af større arealer.

Store sten

Effekt på biodiversitet

FLORA

Skaber levesteder for insekter som edderkopper, biller, myrer, hvepse mm

FUGLE OG PATTEDYR

Hulrum mellem sten kan bruges af padder, snegle, tusindben til hvile og overvintring og fugle kan søge insektføde. Smådyr kan hurtigt søge ly for evt. fare og beskyttes mod maskiner mm.

HVORDAN

Placering af større sten i bunker eller klynger.

HVORNÅR

Kan etableres året rundt

HVOR

Velegnet ved skovbryn, vildthejn eller på eksempelvis skråninger der ikke slås regelmæssigt.

VEDLIGEHOLD

Alt efter placering, så kan der være trimning rundt ved sten, hvis de er etableret på græsplæne

SVÆRHEDSGRAD: 1

- 1 = Ingen vedligehold
- 2 = Driften vedligeholder
- 3 = Ekstern vedligehold

ØKONOMI

Etablering: Pr. ton, 1.000 kr.

(primært transport og levering)

Drift: Evt øget tid på græstrimming.

Giv plads til vand

Effekt på biodiversitet

FLORA

Et vandhul kan understøtte flere hundrede arter og skaber mange forskellige mikrohabitater, herunder vandplanter og mosser.

INSEKTER

Guldsmede, vandnymfer, vandkalve, dansemyg

FUGLE OG PATTEDYR

Levesteder for ænder, vadefugle og sangfugle, frøer, tudser salamander, snegle og mange andre. Vandhuller er vigtige vandkilder.

ØKOSYSTEM

Del af naturligt økosystem.

KLIMA

Vand holder på varme og fugt og skaber gunstige forhold for æg og larver

HVORDAN

Etablering af vandhuller eller grøfter til opsamling af regnvand. Overskudsjord bruges til jordvold og sten omkring nordlige side af dammen. Forskellige dybder og ikke for stejle kanter.

HVORNÅR

Kan etableres året rundt

HVOR

Skal helst placeres i fuld sol, så det kan blive opvarmet tidligt på foråret og evt. Tørre ud om sommeren. Placeres i lavninger så vandet naturligt kommer dertil.

VEDLIGEHOOLD

Ingen eller meget lidt Måske lidt oprensning af bunden efter et par år.

SVÆRHEDSGRAD: 1

- 1 = Ingen vedligehold
- 2 = Driften vedligeholder
- 3 = Ekstern vedligehold

ØKONOMI

Etablering: Gravning af hul / grøfter.

Skal ikke tilplantes – det sker naturligt.

Drift: Minimal løbende vedligehold -

Kan være nødvendigt med oprensning efter et 5-10 år afhængig af størrelse

Spis biodiversiteten

Effekt på biodiversitet

FLORA

Træer og buske giver høj strukturdiversitet. (variation i højde, tæthed, forskellige planteformer mm).

INSEKTER

Tiltrækker bestøvende insekter.

FUGLE OG PATTEDYR

Frugter og bær er føde til fugle, ræve, pindsvin, mus, mange insekter og mennesker.
Blade er føde for larver af sommerfugle og møl.

KLIMA

Optager CO₂ fra luften.
Optager regnvand.
Regulerer mikroklimaet og beskytter mod ekstreme temperaturer.

HVORDAN

Etablering af frugttræer, bærbuske eller bede/plantekasser med krydderurter.

HVORNÅR

Efterår - forår

HVOR

Kan etableres på både større og mindre områder

VEDLIGEHOLD

Frugttræer og bærbuske beskæres årligt i efterår.

SVÆRHEDSGRAD: 2

- 1 = Ingen vedligehold
- 2 = Driften vedligeholder
- 3 = Ekstern vedligehold

ØKONOMI

Frugttræer og bærbuske: 120 – 400 kr. pr. stk.
Plantekasser: 750 kr. pr. kasse inkl. muld.
Her udover udgift til urter.
Øget timeforbrug på beskæring.

Gør taget grønt

Effekt på biodiversitet

FLORA

Afhængig af typen af beplantning har det en positiv effekt på diversiteten af floraen.

INSEKTER

Blomstrende tage giver nektar og pollen til insekter og urter kan give levesteder.

FUGLE OG PATTEDYR

Hvis taget er stort kan fugle søge føde og bygge rede.

KLIMA

Forsinker regnvandet og bidrager positivt til klimatilpasningen i by- og boligområder.

HVORDAN

Etablering af grønne tage kræver at konstruktionen kan bære den ekstra last. Kan etableres på eksisterende skure med lav hældning og nye tage på både skure og hustage

HVORNÅR

Kan etableres marts-okt.

HVOR

Flade tage eller tage med lav hældning.

VEDLIGEHOLD

Tilses 1 gang årligt for uønsket beplantning og vanding i tørre perioder med lidt gødning.

SVÆRHEDSGRAD: 2

- 1 = Ingen vedligehold
- 2 = Driften vedligeholder
- 3 = Ekstern vedligehold

ØKONOMI

Etablering: Ca 500 kr ./ m² + evt. forstærkning af konstruktionen.

Drift: Minimal løbende vedligehold.

Hvis man ønsker det grønne/gule/røde udseende er det nødvendigt at vande i tørre perioder

Insekthoteller

Effekt på biodiversitet

INSEKTER

Insekthoteller er et habitat, der giver insekter et sted at bo, søge læ og skjul samt formere sig. Et insekthotel skaber plads til et varieret insektliv i form af biller, hvepse, bier sommerfugle og mange andre mindre insekter.

HVORDAN

Etablering af insekthoteller i forskellige størrelser, placeret på egnede steder i boligafdelingerne. Insekthoteller kan købes færdige men kan også etableres af grønt afklip, træ, sten, mursten mv.

HVORNÅR

Kan etableres året rundt

HVOR

Placeres på arealer i nærheden af skygge i form af træer og buske

VEDLIGEHOOLD

Minimalt vedligehold,

SVÆRHEDSGRAD: 1

- 1 = Ingen vedligehold
- 2 = Driften vedligeholder
- 3 = Ekstern vedligehold

ØKONOMI

Etablering: 0-2.500 kr.

Drift: Minimal løbende vedligehold.

Forventet levetid 10-15 år.

I FAB understøtter
vi beboerne i et mere
bæredygtigt boligliv.

Derfor ønsker vi at give
Jer muligheden for at
etablere mere biodiversitet
i boligafdelingerne.

